

355.21:616.591-002.828-078

VÝSKYT EPIDERMOFÝCIE U BRANCOV

Plk. MUDr. Michal ZAMBOR, MUDr. Helena MARTANOVÁ

Kožné oddelenie vojenskej nemocnice v Bratislave

(náčelník: pplk. MUDr. Michal ZAMBOR)

Epidermofýcia je najčastejšie ochorenie spo- medzi dermatomykóz, ktoré postihuje našu po- puláciu. Sú rozdiely, čo sa týka výskytu toho- to ochorenia podľa vekových štruktúr, zamest- nania, lokality a iných faktorov.

Výkon vojenskej služby v dnešných pod- mienkach náročného a zložitého výcviku kla- die zvýšené nároky na organizmus. Tieto ná- roky sa týkajú fyzického fondu, psychického stavu a v niektorých obdobiach výcviku i ob- medzenia materiálneho zabezpečenia, včetine zabezpečenia sústavnej a dokonalej hygieny. Vytvárajú sa tým podmienky pre šírenie pre- nosných chorôb, teda aj epidermofýcií. Preto má veľký význam zistiť toto ochorenie ešte pred nástupom do vojenského kolektívu za účelom likvidácie ochorenia a zamedzenia ďal- šieho šírenia.

Z týchto pohľadov sme pristupovali aj k na- šej práci.

Materiál a metodika

V rámci nástupu brancov k výkonu vojen- skej služby na jeseň 1977 sme sa osobitne za- merali na sledovanie výskytu klinických foriem

epidermofýcie u vyčlenených útvarov v spádo- vom území vojenskej nemocnice v Bratislave.

Praktickými vykonávateľmi boli lekári útva- rov pri zdravotníckych prehliadkách nastupu- júcich brancov. Svoje pozorovania zaznamená- vali na jednotný „Dotazník“.

Kožné oddelenie vojenskej nemocnice v Bra- tislave akciu pripravilo, kontrolovalo jej prie- beh a spracovalo výsledky. Čiastočne sa podie- lalo aj na praktickej činnosti.

Za účelom jednotného postupu bola uskutoč- nená inštruktáž hlavných lekárov v rámci ich pravidelného školenia.

Kultivačné vyšetrenia sme neprevádzali.

Veková štruktúra súboru bola od 16 do 22 rokov.

Výsledky

Z celkového počtu 3100 vyšetrených brancov bol zaznamenaný výskyt epidermofýcie u 823, t. j. 26,55 %. U brancov z ČSR z počtu 1663 vy- šetrených bol zaznamenaný výskyt v 28,14 %. U brancov zo SSR z počtu vyšetrených 1437 bol zaznamenaný výskyt v 24,70 %.

Podľa jednotlivých krajov bol výskyt epidermofýcie nasledujúci:

Juhomoravský kraj z počtu vyšetrených	100 výskyt v 48,0 %
Praha mesto z počtu vyšetrených	101 výskyt v 46,53 %
Severomoravský kraj z počtu vyšetrených	99 výskyt v 44,44 %
Severočeský kraj z počtu vyšetrených	99 výskyt v 44,44 %
Juhočeský kraj z počtu vyšetrených	99 výskyt v 42,70 %
Východoslovenský kraj z počtu vyšetrených	329 výskyt v 26,44 %
Stredoslovenský kraj z počtu vyšetrených	606 výskyt v 26,24 %
Západoslovenský kraj z počtu vyšetrených	321 výskyt v 25,54 %
Západočeský kraj z počtu vyšetrených	214 výskyt v 23,36 %
Stredočeský kraj z počtu vyšetrených	523 výskyt v 20,84 %
Východočeský kraj z počtu vyšetrených	431 výskyt v 19,72 %
Bratislava-mesto z počtu vyšetrených	181 výskyt v 14,92 %

Podľa veku bol výskyt nasledujúci:

U 14—16ročných z počtu vyšetrených	642 výskyt v 12,77 %
u 17—19ročných z počtu vyšetrených	1120 výskyt v 30,62 %
u 20—22ročných z počtu vyšetrených	1231 výskyt v 30,05 %
u starších z počtu vyšetrených	107 výskyt v 26,17 %

Podľa zamestnania bol výskyt nasledujúci:

Študenti z počtu vyšetrených	1205 výskyt v 23,32 %
pracujúci v poľnohospodárstve z počtu vyšetrených	372 výskyt v 38,71 %
pracujúci v priemysle z počtu vyšetrených	1173 výskyt v 22,25 %
ostatní z počtu vyšetrených	350 výskyt v 39,14 %

Formy epidermofýcie boli nasledujúce: intertriginosa v 54,43 %, dyshidrotica v 29,63 %, squamosa v 13,24 % a ungium v 2,70 %. Najčastejšie postihnuté boli nohy, a to v 94 %, ruky v 2 % a ostatné časti tela v 4 %. U 54,67 % ochorenie trvalo viac ako 1 rok. Prakticky všetci, u ktorých bol zaznamenaný výskyt, boli liečení.

Diskusia

So sledovaním podobného súboru v dostupnej literatúre sme sa nestretli, takže môžeme konštatovať len výskyt v 26,55 %. U vekove

starších sa epidermofýcia vyskytuje ešte vo vyššom percente, napríklad v baníctve 52 %, v poľnohospodárstve okolo 75 %, v priemysle okolo 36 %. S takýmto percentom výskytu epidermofýcie prichádzajú k vykonávaniu občianskej povinnosti. Podobné údaje uvádzajú aj maďarskí autori [1,3]. Za druhej svetovej vojny z hubovitých ochorení epidermofýcia tvorila 84,7 %, teda prevážnu väčšinu.

Sú známe údaje o sledovaní výskytu dermatofytov kultivačne potvrdených u nováčkov pred a po 6týždňovom základnom výcviku [2]. Kultivácia bola robená z troch miest (zo slabín, z intergluteálnej rýhy, medzi prstných priestorov nôh). Pred nástupom na základný výcvik bola kultivácia pozitívna u 32 %, po výcviku len v 18 %. K zníženiu došlo pravdepodobne zvýšením osobnej hygieny. Otázkou ostáva, ako by to bolo pri ďalšom sledovaní.

Na základe získaných poznatkov chceme sa v budúcnosti zamerať na zistenie vplyvu výkonu vojenskej služby na priebeh ochorení a klinické nálezy overiť kultivačným vyšetrením, a to u jednotlivcov s pevným vojenským režimom a kádrovou stabilitou.

Súhrn

Percento výskytu klinických foriem epidermofýcie u súboru nami vyšetreného 2655 % pokladáme za vysoké. Poukazuje to na značnú rozšírenosť. Preto má svoje opodstatnenie zisťovanie tohoto ochorenia u jednotlivcov vstupujúcich do kolektívu ako za účelom ich liečenia, tak aj za účelom zamedzenia ďalšieho šírenia. Zvláštny význam má toto konštatovanie vo vojenských kolektívoch.

V plánoch liečebno-preventívneho zabezpečenia včetně doškolenia útvarových lekárov je nutné naše závery brať v úvahu.

Autori sledovali klinické formy epidermofýcie u nastupujúcich brancov k výkonu vojenskej služby. Z počtu vyšetrených 3100 brancov, vo veku od 14 do 22 rokov, bol zistený výskyt klinických foriem epidermofýcie v 26,55 %. Najväčšie percento výskytu od 42,53 do 46,53 sa vyskytlo u brancov z krajov s rozšíreným priemyslom. Najčastejšie boli postihnuté nohy, a to v 94 %. Forma intertriginózna sa vyskytovala v 54,4 %, dysidrotická v 20,63 %, skvamózna v 13,24 % a nechty v 2,70 %. Najväčšie percento výskytu bolo vo vekovej skupine od 17 do 19 rokov, a to v 30,62 %. Percento výskytu je dosť vysoké a ukazuje na značnú rozšírenosť tohoto ochorenia. V plánoch liečebno-preventívneho zabezpečenia, včetně doškolenia útvarových lekárov, je nutné závery autorov brať v úvahu.

Literatúra

1. Darabos, László, Balogh, László, Szendrey, László és Tállai, Katalin.: Reprezentatív mykologiai szűrés egy tesz átlagongozóin és környezetükben, Bőrgyógyászati és venerológiai Szemle, 1977, 4, s. 145—192.

-
2. Davis, C. M. (Div. Derm. Wilford Hall VSAF Med. Center, Lackland AFB, Tex 78236/Garcia, R. L. - Rior-
don, J. P. et al: Dermatophytes in military recruits, Arch. Derm. 105, 1972, 4, s. 558—560.
 3. Horváth György dr. és Magyar Piroska dr.: A láb-
-mycosis és thrombophlebitis kapcsolata, Bőrgyő-
gyászati és venerologiai Szemele, 1973, 6, s. 255—259.
 4. Nemoci kožní a pohlavní. Zkušenosti sovětského lé-
kařství z Velké vlastenecké války, 1941—1945. Státní
zdravotnické nakladatelství. (Vojensko zdravotnická
knihovna)
-